ПІВДЕННО-УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ПРОГРАМА ТА МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

4-5 грудня, 2023 р.

м. Одеса

VI Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та молодих вчених

Програма та матеріали виступів учасників

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

Юрасова Дар'я – студентка 2 курсу факультету іноземних мов
Науковий керівник: **Зоя Атаманюк** – докторка філософських наук, доцентка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Університет Ушинського, м. Одеса, Україна

СВОБОДА – ЦЕ УСВІДОМЛЕНА ПОТРЕБА?

Свобода – поняття дуже широке, і щоб його зрозуміти, потрібно бути зрілою людиною. Особистість приходить до відповіді на ці екзистенційні питання кожна в свій час, бо в кожного свої уроки, які їй потрібно пройти. Свобода є людською потребою? Чи повинна людина усвідомлювати її, і чи буде вона щасливою без цього? Спробуємо розібратись.

«Найбільшою небезпекою для свободи є пасивність народу», – Г. Брандес.

Хотілося б розпочати саме з цієї цитати, адже якщо повернутись в рабовласницьке суспільство, коли свободи як такої ще не існувало, люди все одно до неї прагнули. Звідки взагалі воно з'явилося, це прагнення? Як відомо, наочно-дійове мислення та сенсорний інтелект в людини з'явилися найпершими. Тобто, для того щоб вижити, їй потрібно було відчуття голоду, холоду, спраги, тощо. А рабів мало годували, мало напували і взагалі тримали в поганих умовах. Тобто достатньо було простого розуміння свого власного тіла для того щоб зрозуміти, чого йому не вистачає, саме це і стало першим поштовхом для усвідомлення, для чого мені свобода: «Хочу смачно їсти, хочу гарно спати…», звісно, тодішня людина відрізняється від сучасної, через те, що в неї був розвинутий тільки такий інтелект, в неї і було дуже примітивне уявлення про свободу, вона думала що це тільки задоволення тілесних потреб, але навіть тут з'явився ряд проблем, було дуже багато причин боятися виборювати свободу. По-перше – людина, як вища істота в цьому світі, може бути здатна звикнути будь до чого, тобто звикнути до тих умов, які вона має зараз, а потім стає важко вийти з так званої «зони комфорту», тут постає питання «Добре, я розумію, що хочу нормально їсти та спати, я можу ризикнути і поставити на кін все, що в мене є, моє життя, життя моїх дітей і так далі… і якщо я програю, мої пани в мене все відберуть, а якщо виграю…» і ось тут все зупинялось. Так, людина вже знала, що їй потрібно задовольнити власні базові тілесні потреби, але як це зробити, вона не знала. Це щось таке незрозуміле і невідоме, з чим вона ніколи не зіштовхувалась. В неї не був розвинутий абстрактний інтелект, відповідаючий за аналіз власних дій. Ніхто їй не розповідав про те, як заробляти кошти на їжу, будувати власну хатинку, як правильно вести своє господарство, для того, щоб нею було простіше контролювати. Тобто так, людина не дивлячись на це свідомо прагнула свободи, розуміла свої бажання, це не підсвідомий посил. Але вона не розуміла найголовнішого – як реалізовувати ці бажання. По-друге – в світі існує дуже багато варіантів розвитку подій, і треба усвідомлювати, що завжди є відсоток невдачі, і в цьому випадку він був дуже великий, навіть більший ніж

відсоток вдачі. Тому раби і займали пасивну позицію, так звану позицію «жертви», боялися діяти проти системи.

І в цьому плані, еволюційно мозок людини не змінився. Все одно у сучасній людині зі здоровою психікою буде жага до свободи, хоча в неї вже на відміну від тодішньої людини з'являться інші потреби. Це, наприклад, свобода думки, свобода слова, свобода дії тощо… Уявімо собі сучасну людину у в'язниці. Вона скоїла злочин, за що її і посадили. Ситуація, насправді, схожа, вона також сидить у неволі, в неї немає свободи слова, дії, і навіть пересування. Але як вже раніше було сказано, людина дуже швидко звикає до тих умов, які вона вже має. І тоді не людина формує умови, а умови формують людину, її свідомість, хоча має бути навпаки. І не дивлячись на те, що все ще є жага до свободи, є і страх, тому немає потрібних дій, людина боїться змінювати обставини. Цей факт можна доказати не тільки життєвими ситуаціями, а і науково: Ось наприклад є цікавий експеримент, який був проведений двома американськими вченими: Мартіном Селігманом та Стівеном Майером. В ході цього експерименту вони помістили собак у вольєр у якому піддавали слабким ударам струму, але цей вольєр був з залізною огорожею, і що тварини не робили би, вони ніяк не могли із нього вибратись, залишалося тільки терпіти. Але потім їх помістили в інший вольєр, і також продовжували бити током, але є нюанс: там була перегородка, яку можна було легко перестрибнути. На здивування вчених, собаки вже не хотіли перестрибувати її, вони просто присіли в куточку і заскулили. Цьому феномену дали назву «вивчена безпорадність». Собаки звикли, що їх дії не здатні впливати на оточуючу дійсність. Далі йде найцікавіше: експериментатори дослідили мозок однієї з собак і виявилось ось що:

1) Безпомічність – природний стан будь-якого ссавця. Ми народжуємось безпомічними, тобто цей негативний досвід просто повернув собак до їх природного стану.

2) Якщо це характерно для всіх ссавців, то характерно і для людей. Вивченим являється як раз контроль і прагнення свободи. Безпорадність – відправна точка розвитку, від якої ми поступово віддаляємось,навчаючись керувати реальністю набуванням позитивного життєвого досвіду. В нормі нам ще в дитинстві батьки це прищеплюють, говорячи слова підтримки, і тоді дитина виростає зі здоровим усвідомленням свободи. Але негативний досвід може повернути людину у початковий стан.

Йдемо далі. А чи це усвідомлення свободи однакове у всіх людей? Звісно ні, в кожного воно своє в залежності знову таки, від попереднього досвіду людини, її індивідуальних особливостей, світоогляду, світосприйняття. Для когось головне – свобода думки та слова, для когось – свобода дії, хтось вважає, що свобода означає йти своїм власним шляхом, а хтось – що це свобода особистості, бути тим, ким хочеш бути, звільнити розум від страждань, щоб бути в моменті тут і зараз. В кожної людини також повинен бути свій інструмент, завдяки якому вона буде йти до тієї точки, доки її переконання не стануть

реальністю. Тобто людині, щоб бути щасливою потрібно: перше – власне переконання (важливо, щоб воно не було навіяне іншою людиною, для цього треба прислуховуватись до власного Я), друге – інструмент, який допоможе прийти до цього, цим може стати, насправді, що завгодно. Наприклад, якщо людина вирішила, що для неї свобода, це все ж таки йти своїм власним шляхом, для цього їй допоможе такий інструмент як релігія, а саме даосизм. В якому говориться, що дао – це абсолют, і ця частка енергії є в кожної живої істоти, тобто в кожної істоти є своя енергія, і дуже важливо текти в природному напрямку своєї енергії, не намагаючись протидіяти їй, тоді ти знайдеш свій шлях. Такої людині даосизм допоможе відповісти на питання: Як знайти свій шлях? Що для цього треба робити? І в кожного цей інструмент буде своїм, щоб його знайти, знову ж таки, треба прислуховуватись до власної інтуїції.

Висновок: 1. Актуальність цього питання була розглянута в роботі з точки зору історії, науки, культури та повсякденного життя. Було порівняно людину з часів рабовласницького суспільства та сучасну, в яких ця потреба,та її усвідомлення відображається по різному.

2. Отже, свобода – це усвідомлена потреба, без якої людина не буде щасливою, але це не означає що людина одразу народжується з цією усвідомленістю. З самого початку, коли вона тільки з'явилася на світ, вона є чистим листом без всяких установок. Подалі, коли вона досягає певного віку та набуває якогось досвіду, вона вже починає усвідомлювати цю потребу, саме цей досвід та особливості самої людини і роблять її розуміння цієї проблеми унікальними, неповторними, не схожими ні на кого, і лише негативний досвід може зробити так, що в людині не буде цієї потреби,і як науково вже доведено, цей досвід поверне її в первинний стан до моменту початку розвитку.

Марія Чолак – студентка 2 курсу факультету іноземних мов
Науковий керівник: **Зоя Атаманюк** – докторка філософських наук, доцентка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Університет Ушинського, м. Одеса, Україна

«ЗНАННЯ – НАСТІЛЬКИ ЦІННА РІЧ, ЩО ЙОГО НЕ СОРОМНО ВИДОБУВАТИ З БУДЬ-ЯКОГО ДЖЕРЕЛА» (ТОМА АКВІНСЬКИЙ)

Розуміння і усвідомлення важливості знань завжди були ключовим аспектом для розвитку суспільства. Ідея, висловлена Томою Аквінським, підкреслює важливість неперервного пошуку знань та їхнього походження. Людство досягло всього, що має зараз завдяки цьому. Знання – це сила, яка спроможна врятувати всесвіт або зруйнувати. Все залежить від того, як людина користується цим ключем.